

קבלו הדיח את שמואל רכטמן, וקבלו ידש אותו * יורשו של יאיר

משביע את אחיו * המיזנון מלא כאשר דנים בפישעי הנאצים * מד

שרון מרויח מהחלטות השר שרון * בגין שמע את דברי דיין ופרץ בצחוק

מדיאה עגום

להחיל החיישנות על פישעי הנאצים. נקבע כי מליאת הכנסת תדון על כך באופן דחוף.

יפה? יפה. ביום השני נערך הדיון. היו בו רגעים דרמטיים. כאשר (המשך בעמוד 50)

בכנסת דויד שטרן, שהוא נשיא-הכבוד של אירגון הקבל"גים.

נאצים וכיסאות ריקים

האם יש נושא המאחד את הכנסת יותר מאשר בינוי פישעי הנאצים? האם יש נושא המרגש אותה יותר?

לשאלה הראשונה: אין. לשאלה השנייה: נראה שיש. בשבוע שעבר הציע גידעון האוזנר, שהכנסת תדון במליאה על הצעת-החוק הנדונה בכונדסטאג הגרמני.

לקלוט מייד

10,000!

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, יש קונסנוס לגבי החרדה לגורל הפליטים, אך אין קונסנוס לגבי הפיתרון.

כאשר אני עולה על הדוכן הזה, מהדהדים באוזני שלושה שמות נוראים, הרשומים בתולדות עמנו בעט ברזל ובציפורן שמי: אוויאן, סטרומה, אכסודוס. אוויאן! יולי 1938. ארבעה חודשים לליל-הבדולח. מאות אלפי יהודי גרמניה, ויהודי אירופה כולה, חיפשו מיקלט, מחסה, הצלה. ותחת להצילם, כינסו המדינות ועידה בינלאומית בעיר-נופש אידי-ליט, ליד אגם ז'נבה, ודנו עם הנציב של חבר-הלאו-מים לענייני-פליטים על תוכניות דימוניות. היהודים זעקו, אנהנו כאן זעקנו, חיים וייצמן ניסה לשווא להתקבל לשיחה. התוצאות? דיבורים ריקים, ניירות. כמה אלפים ניצלו, אלפים מבין המיליונים. ויהדות אירופה שקעה במצולות.

סטרומה! דצמבר 1941. סינינה רעועה, ועליה 769 גברים, נשים, ילדים, זקנים, הגיעה לחופי תורכיה ונשלחה חזרה אל לב היס-השחור, בלי מים, בלי מזון, בלי דלק. ב-23 בפברואר 1942 טבעה סטרומה. 768 פליטים מצאו את מותם במעמקי הים. פליט אחד ניצל.

אכסודוס! יוני 1947. אוניה, ועליה 4,515 איש ואישה. היא מגיעה לחוף-מיבטחים, ארץ-יש-ראל, אנושה נשלחים חזרה אל התופת שממנה באו, אחרי מאבק נואש עם הצבא הבריטי. 3 הררי-גים. 28 פצועים.

אנחנו זעקנו. פנינו אל מצפון העולם. תבענו עזרה והצלה. והעולם עמד מנגד, כשם שעמד מנגד בימי אוויאן, כשם שעמד מנגד בימי סטרומה.

גברתי היו"ר, איני גא בממשלת-ישראל ברגע זה.

הנה אנחנו עומדים במיבחן — אותו מיבחן שבו עמדו מדינות העולם בימים ההם? איך אנחנו מגיבים?

שוב נישלחים פליטים על ספינות רעועות ללב-ים. שוב טובעים נשים וילדים במצולות. שוב ניתנת לחיילים — על החוף הפקודה לירות — לירות על-מנת להרוג! — בפליטים המתקרבים אל החוף בשארית כוחות הייאוש.

איך מגיבה על כך ממשלת-ישראל? איך מגיב על כך ראש ממשלת-ישראל?

פנייה נרגשת אל מצפון העולם. תוכניות גרנד-יוזות שמאה וחמישים מדינות יחלקו ביניהן את העומס. דרישה להטיל את התפקיד על נציב האו"ם לענייני-פליטים.

האם אין אוזניו של ראש-הממשלה קולטות את צחוק השטן של אוויאן? את זעקות האימים של פליטי אירופה אז?

האם אינו רואה בענייני-רוחו את סטרומה? האם זוהי התשובה של מדינת-היהודים? האם כך מגיבה מדינת-הפליטים?

פניו לאחורים? דרישות מן הזולת?

הזווית של ישראל ישעיהו ז"ל דיבור עברו

בדקות האחרונות של ישיבת הכנסת, ביום ד', נכנס יצחק שמיר לאולם המליאה ותפס את מקום היו"ר. היה ברור כי קרה משהו. לא היה גם קשה לנחש מהו: ישראל ישעיהו מת.

הייתי אחד משני הח"כים היחידים שהצביעו נגדו כאשר נבחר כיו"ר. אך הדבר לא הפריע לשנינו לקיים בינינו יחסים ידידותיים. חיבבתי אותו ביגלל חושי-ההומור שלו, ובעיקר ביגלל העברית הנהדרת שבפיו. אדם המדבר עברית צחה, נקייה ושוטפת הוא תופעה נדירה מאד בכנסת.

מובן שכיו"ר הכנסת היה ישעיהו — כמו קודמו ויורשו — שליח המיפלגה שמיתתה אותו. ואי-אפשר היה

תחתון לפרוטוקול

לצפת ממנו שימרה את פיה. הוא לא עצר את הירדררות הכנסת. אך גם קודמיו ויורשו לא עשו זאת. הוא היה איש אותנטי, לא מוצר המוני מבית-החרושת מיפלגתי.

הצטרפתי על מותו. אין כמוהו בכנסת הנוכחית. באותו שבוע נכנס לכנסת דויד שטרן. כאשר הרשבע, עלו בי כמה מחשבות.

מבחינה חיצונית דומה שטרן להפליא לאחיו, אברהם הוא יאיר. לולא נהרג יאיר בידי הבריטים ואילו חי כיום, האם היה חבר-כנסת? האם היה נפול גם הוא קורבן לתהליך ההגמדה הקיים במדינה? האם היו מביטים בו ושואלים: "האם יתכן כי זהו האיש שהכריז מלחמה על האימפריה הבריטית הכבירה?"

לאינו מיפלגה היה משתייך? חסידיו התפלגו לאזרכה ולרוחבה של היריה הפוליטית: יש ביניהם קומוניסטים, פאשיסטים וכל הגוונים ביניהם.

אחד מראשוני המצטרפים ליאיר. בשעת הפילוג הגדול של אצ"ל, ביוני 1940, היה יצחק יורניצקי. הוא היה אחד משלושת היוזמים של יאיר בהנהגת האירגון החדש. והנה — מה מזורים החיים! — יצחק יורניצקי, ששינה את שמו לשמיר, הוא האיש שהשביע את אחיו של יאיר כח"כ.

ועוד קוריוז: שמואל רכטר הורשע בפליילים ונאלץ להתפטר מן הכנסת ביגלל קבלן. עכשיו תפס את מקומו

"אכסודוס" בחוף הארץ דיבור פאחטי

הצעה לקלוט כמה מאות, ושאריות-הברית וב-רית-המועצות תקלוטנה את הרבבות? אני מסכים עם קריאת-הביניים של חבר-הכנסת משה שמיר, שטען כי הטרגדיה הזאת נגרמה על-ידי ארצות-הברית. הייתי אחד מאותם שהפגינו בשעתו בשערי השגרירות האמריקאית בתל-אביב, נגד ההת-ערבות האמריקאית בוויאט-נאם. אי-אפשר לתאר את עומק הצנינות שבהתנהגותה של מדינה אדירה זו, שגרמה לטרגדיה הזאת והסוגרת היום את שעריה לפני הקורבנות. אך האם זה משחרר אותנו מלעשות את שלנו?

מנחם בגין: למה להאשים את עצמנו? אני הצעתי...

אורי אכנרי: איני מאשים את עצמנו בשום דבר. בעניין ויאט-נאם, אנחנו אפים מפשע. ייזכר הדבר לשבח שממשלת ישראל, כל ממשלות ישראל, לא נענו ללחץ להתערב בוויאט-נאם במשך כל ימי הסיכסוך הארוך בוויאט-נאם. אבל מה זה נוגע לעניין? איני מבין אותך, אדוני ראש-הממשלה. איני מאמין שאתה, ראש-הממשלה, מנחם בגין, שקלת את דברך כראוי להם.

לפני כל דרישה מאחרים, לפני כל דרישה מן הזולת, צריכה מדינת ישראל לתת לעולם כולו דוגמה דרמטית, שתהדהד מקצה העולם עד קצהו.

הבה תכריז עכשיו, מכאן, מבית-הנבחרים של מדינת-ישראל, שישראל מוכנה לקלוט מייד 10 אל-פים פליטים.

אתמול הודיע שר-העבודה, מעל הדוכן הזה, כי במדינת ישראל חסרים כעת 10,000 עובדים, ועוד הרבה יותר בעתיד הקרוב. 10,000 עובדים על מיט-פחותיהם פירושם 50-40 אלף נפש. למעלה ממח-צית הפליטים הנמצאים עתה במצוקה הנוראה.

כולנו יודעים כי אלה הם עובדים מצויינים, ציבור קונסטרוקטיבי האוהב לעבוד. אותם שבאו הנה — ואני מצטרף לשבחים שניתנו לראש-הממשלה על החלטתו, בשעתו, להביאם לישראל — נקלטו היטב. אלפים נוספים יכולים להיקלט כאן בנקל.

אילו היו יהודים, האם היינו מהססים אף לרגע אחד לפתוח לפנייהם את שערינו? במדינת היהודים יש מקום לכל פליט, לכל נרדף!

המצפון היהודי אינו יכול לסבול מחנות-פליטים וטרגדיה של פליטים, לא ליד גבולנו ולא במרחקים. לא אכנס עכשיו לפולמוס בנושא הזה על הפליטים הפלסטיניים, כפי שעשה קודמי. דעתי ידועה.

הבה נעשה בעצמנו את המעשה הטוב, ואז נפנה בזכות מעשינו, אל מצפון העולם.

הפקודה, אדוני ראש-הממשלה, כמו תמיד היא: "אחרי".